

Tulajdonos: „Frma” S. A. bejegyz. a Trib.
Bihar Foc. 1208-1938

Feladós kiadó:
Gaz. PASZTOR EDENE

Alapította: PASZTOR EDE

Feladós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 870-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

LEON BLUM Franciaország azonnali beavatkozását követeli a spanyol polgárháborúba

Az olasz sajtó éles támadásai Franciaország ellen

Páris, jan. 17. Leon Blum volt miniszterelnök, a francia szociáldemokrata párt elnöke tegnap felkereste Daladier miniszterelnököt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. A tárgyalásokról nem adtak ki hivatalos jelentést, de beavatottak szerint Leon Blum azonnali, nyílt beavatkozást kért a spanyol polgárháborúba, mert az másképpen a biztos bukásnak néz elébe. Daladier állítólag megtagadta a kérés teljesítését. A hír megerősítésre szorult.

Az olasz sajtó ezzel a hírrel kapcsolatban megjegyzi, hogy a legszerencsétlenebb gondolat volna a beavatkozás, bárki részéről is jönne, mert maga után vonná az ellenbeavatkozást és a világháborút. Reméljük — írja a Stampa — ezzel Franciaország vezetői tisztában vannak és nem provokálják ki ezt a veszélyt.

Az olasz külügyminisztérium felhivatalos lapja az „Informationi Diplomatica” a következőkben foglalja össze a Chamberlain és Mussolini közötti tárgyalásokat:

Olaszország nem tárgyal Franciaországgal míg a spanyol kérdés el nem dől

A spanyol kérdésben a Duce kijelentette, hogy az utolsó olasz önkénteseket akkor vonják vissza, ha a köztársaságiak is ugyanúgy cselekszenek és mikor Franco tábornok megkapja a hadviselői jogot. Ha a jövőben a Barcelonát támogató kormányok nagyszabású közbelépésre határoznák el magukat, Olaszország élne cselekvési szabadságával.

Ami a francia—olasz kapcsolatokat illeti, a két országot élesen elválasztja egymástól a spanyol kérdés és a helyzet felülvizsgálására csak a spanyol háború befejezése után kerülhet sor — mondta Mussolini — addig nem lehet szó sem közvetlenségről, sem közvet-

tétről, sem pedig három, vagy négyhatalmi tanácskozásról.

Jól értesült londoni körökben úgy vélik, hogy az „Informationi Diplomatica” című lap cikkét maga Mussolini írta és értelme az, hogy az komolyan figyelmezteti Franciaországot arra az esetre, ha a francia kormány Franco tábor

nok győzelmeinek hatása alatt segítségére akarna sietni a spanyol köztársaságiaknak. Olaszország ebben az esetben szintén segítséget küldene Franco tábornoknak és hivatalosan felmondaná a benemavetkezési egyezményt, amely Olaszország véleménye szerint csődöt mondott.

„Németország figyelme Nyugateurópa felé fordul”

London, jan. 17. A Reutersügynökség szerint Párisban az a benyomás, hogy Németország Keleteurópa felől Nyugateurópa felé fordul, meg lévén győződve, hogy érdekében áll Olaszország Földközi-tengeri követeléseinek támogatása, mi

vel ezzel növeli saját Földközi-tengeri befolyását is.

A Daily Herald úgy tudja, hogy Wiedemann kapitány, Hitler kancellár bizalmasa, a hét elején Londonba látogat és angol hivatalos körökben tárgyalásokat fog folytatni Németország gyarmati igényeiről.

Barcelona felkészült a védekezésre

Barcelona, jan. 17. A katalán kormány lázas előkészületeket tesz a végső ellenállásra. A hivatalos lap legutóbbi számában nyolc újabb korosztály behívásáról jelent meg rendelet. A rendelet értelmében a 19, 20 és 21 éves ifjak már jelentkeztek katonai szolgálatra. A 18 és 17 éves ifjak behívása folyamatban van. Mozgósították a 16 és 15 éves ifjakat is, de ezeket csupán erődítési munkálatokra használják fel.

A szakszervezetek és női egyesületek munkája oda irányul, hogy a frontra behívott férfiak helyét vegyék át. Eddig négyezer nőt osztottak be különböző felelősségteljes helyekre.

Köztársasági katonai körökben hangoztatják, hogy hadianyagban nagy a hiány. A köztársasági hadseregnek egyáltalában nincs repülőgépe és a tüzérség aránya 6:1-hez.

Silviu Dragomir beszámolt a miniszterelnöknek a magyarokkal folytatott tárgyalásokról

Bukarest, jan. 17. Miron Cristea patriarka-miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta Silviu Dragomir kisebbségi kormánybiztos. A kormánybiztos beszámolt a kormányelnöknek a szász kisebbséggel kötött megállapodásról és a többi kisebbséggel folyó tárgyalások menetéről.

A Timpul jelentése szerint a tárgyalásokat a hét folyamán Bukarestben, a kormánybiztosságon folytatják.

Csáky István tiszteletére diszvacsorát adott a német külügyminiszter

(Berlin.) Csáky István magyar külügyminiszter tiszteletére — akit Hitler hétfőn fogadott — Ribbentrop német külügyminiszter hétfőn vacsorát adott, amelyen a német külügyminiszter mondotta az első pohárköszöntőt. Ribbentrop kiemelte, hogy a két államot a barátság szelleme kapcsolja egymáshoz. Csáky István válaszában ugyancsak erre a baráti kapcsolatra utalt. Kedden délelőtt a magyar külügyminiszter megkoszorúzta a Hősök Emlékművét majd fél 1 óra tájban Göring fogadta a magyar politikust. Délben 2 órakor Ribbentrop és felesége villásreggelit adott Csáky tiszteletére.

Ciano 19-én érkezik Belgrádba

(Belgrád.) Mint ismeretes, Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök meghívta Ciano gróf olasz külügyminisztert az állami vadászatra. Ciano gróf január 19-én érkezik meg Jugoszláviába.

Cseh tábornokot neveztek ki Kárpát-Ukrajna hadügyminiszterévé

(Prága.) Beran Rudolf szlovák miniszterelnök Sirovy tábornoknak, helyettesének a társaságában Pozsonyba utazott, hogy résztvegyen meghívás folytán a szlovák parlament első ülésén. Beran a Hlinka gárda felett tarti szemlét. Beran csütörtökön tér vissza Prágába.

Egy újabb prágai jelentés arról számol be, hogy a kárpát-ukrán területek országos kormányának hadügyminiszterévé Prhala tábornokot nevezte ki. Hacha köztársasági elnök a kárpát-ukrán kormány részéről ellenzésre talált. A kormány tiltakozását fejezte ki a kinevezés ellen, azt állítva, hogy a kormány két jelöltet terjesztett elő, de az elnök mindkét jelölést elutasította.

Az erdélyi magyarság nemzeti kérdése

Két fiatal erdélyi magyar író érdekes füzetet adott ki az erdélyi magyarság sorsdöntő kérdéseiről

Rendkívül érdekes kis füzet hagyta el a napokban a sajtót, a fenti címmel. A füzet szerzői Rácz Gyula és Vincze János. Mindketten keresztény vallású erdélyi magyar fiatal emberek, akik fiatalságuk ellenére is, sok-sok küzdelmes esztendőit áldozták már az itt élő magyarság és az itt élő többségi népek békéjéért, a közös sors felismeréséért és a megértés kiharcolásáért. Küzdelmeik és tapasztalataik lezúrt esszenciája ez a könyv, mely vakító élességgel villan át az összes olyan, bonyolultnak látszó problémákon, mik az erdélyi magyarságot foglalkoztatják. Egyszerű és világos szavakkal szól a legegyszerűbb elemekhez is, sőt annyira megy ebbeli törekvésében, hogy mindenki megértse, hogy kérdés és feleletek formájában nyúl minden problémához. A könyv legszebb részleteit alább közöljük.

Az erdélyi magyarság elhelyezkedése.

Erdélyről szólva ezeket közlik a szerzők:

Itt nincs szó nemzeti törekvésekről, hanem a magyarság érdekeiről idegen hatalmi ékvezérről a közös sorsukban összefogásra rendelt dunavölgyi kis népek között. Nem Erdély magyarsága a célpont, hanem Erdély gazdag nyersanyag telepei és tovább a Práhova völgye petróleuma. Fontos hadászati érdekek játszanak itt közre, mert hiszen Erdély mindig egyik fontos kapuja volt a Keleteurópai keresztül vezető hadiutaknak.

Sorsunk jobbrafordulását nem kívülről, hanem innen belülről kell várunk. Következetes békepolitikával kell, hogy megnyerjük a román nép bizalmát a magyarság itt élő fiai iránt. Jogaink, szabadságunk kölcsönös biztosítása, s a testvériség szellemének intézményes kiépítése az egyedüli kötelek, amely úgy Erdély, mint az ország összes népeit elválaszthatatlanul összefoghatja s amely ellentáll minden külső ékverésnek.

Bennünket erdélyi magyarokat ezeréves múlt köt a földhöz és annak másnyelvű lakóihoz, elsősorban a román néphez. Ez a múlt arra tanít minket, hogy e népek egymás támogatására és nem egymás elnyomására vannak rendelve. A századok folyamán mindig egymás megbecsüléséből és kölcsönös támogatásából született a két nép társadalmi felvirágása, míg a viszálykodás, a fajgyűlölet, az egymás rovására történő nemzeti kizárólagosság mindig a közös elcsúszást eredményezte az ut-

itt élő népek között ma annyit jelent, mint visszafasztani

Spanyolország és Gibraltár a róma-berlini tengely célpontja

Akié Gibraltár, azé a Földközi Tenger

Amost lezajlott római nagy találkozóval kapcsolatban a „Paris Soir” kolumnás cikkekben kommentálja ama külpolitikai tényeket, amik igen alkalmasak arra, hogy lángra lobbanítsák ismét az egész világot. Az általános készülődés középpontjában voltaképpen Spanyolország áll. A totális államok diplomáciai s kulisszák mögötti cselszövényeiről a „Paris Soir” a következőkkel rántja le a leplet:

1. A helyzet kulcsa Spanyolország

„...A közvélemény nemcsak nagyjából, de a legkisebb részletekig kiterjedően tisztában van azzal, hogy a spanyolországi polgárháború minden, csak nem a szó szoros értelmében vett polgárháború. Madrid előtt, Lerida környékén, Valencia kikötőjében s Estremadura magaslatain a nemzetközi demokrácia vivja a maga kimeríthetetlen harcát a totális államok erőszakosságával.

A totális államoknak egyetlen törekvésük az, hogy Spanyolországban a köztársasági frontot szémorzsolják, kezükbe kerítsék egész Spanyolországot. Mert abban az esetben, ha Francoék győznek, nem következnek be más, mint hogy

Olaszország és Németország második Münchent rendez meg s a Duce és a Führer felosztják egymás közt a lerongyolódott ex, spanyolgrandok s léha hidalgók országát.

2. Es Gibraltárt elveszik...

A totális államok azonban nem fognak megelégedni azzal, hogy bekebelezzék csupán Spanyolországot. Ellenkezőleg. Evés közben jön meg az étvágy s Európa el lehet majd készülni arra — ha Anolia továbbra is esernyős, békitós, kimagyarázkodásos politikát folytat, — hogy egy szép napon

vagy Hitler, vagy a Duce ráteszik kezüket Gibraltárra.

1. Gibraltár, 2. A Földközi tenger, 3. A Szezei csatorna a

őket abba a szolgaságba, amelyből évszázados küzdelmek árán szabadultak fel.

A Romániai Magyar Szövetség kérdése.

A Romániai Magyar Szövetség megteremtése életbevágóan fontos számunkra. Nem hiszem, hogy akadna jóhiszemű magyar ember, aki tisztán szívből ne örülne a magyarság szervezeti egységének.

Azonban ez a szervezeti egység valóban egység is legyen, nehogy újra kijátszák éppen azokat az erőket, amelyek a magyar dolgozó nép érdekeit képviselik, s amelyek legőszintebben küzdenek a két nép megbéküléséért. Ennek a szervezeti egységnek meg kell teremteni az elvi alapjait is. Különben csak alkalom lesz minden ellenséges szándék szabad garázdálkodására.

két diktátor elérhetetlen vágya. Ez a három érdekpont kergeti a német és olasz önkénteseket hallálba Madrid körüli.

Kézenfekvő, — hogy Hitlerék elgondolása szerint — a kié a Gibraltár, azé a Földközi tenger, azé a szabad út az Óceán felé. XX-ik századbeli modern, tengeralfutásos kalózkodásra ilyen vakmerő tervek csupán mániákus emberek agyában születhetnek meg. Európa végzete azonban hogy e tervek megszülettek s hogy e tervek első fázisa éppen Spanyolország. Az a Spanyolország, amely hosszú időn át soha nem hadakozott senkivel s amely országnak nem jutott ki a világháború borzalmaiból.

Tovább szállítják a hadianyagot és az önkénteseket!

Chamberlain és Halifax megkísérelték a békementést és a közvetítést Rómában. Közvetítésre vállalkoztak Franciaország és Olaszország között, holott kissé fel kellett volna tekinteniük az égre s láthaták volna, hogy fejük fölött már ég a tető. Chamberlain és

Halifax a termini pályaudvaron elléptek a dizsaszád előtt. De egyikük sem gondolt arra, hogy esetleg éppen ez a tisztelgő dizsaszád lehet az, amely egy szép napon bemásoz Gibraltárba.

Szegény Chamberlain és szegény Halifax. A római megbeszélések szégyenteljes negatívummal zárultak. Nem sikerült Rómában semmi. Ablakon kidobott felesleges pénz volt a római kiruccanás minden költsége, mert a hadianyag a totális államok részéről tovább kigyózik Francoék felé. S a helyzet komikuma éppen abban rejlik, hogy maga Franco sem lát tovább az orra hegyénél. A történelem nálánál szégyenteljesebb figurát nem produkált!

Olaszország továbbra is kitart szövetségesei mellett. Am Franciaország végre is nem engedhet egy tapodtat sem. A francia hagyományos szabadságszeretet nem hagyhatja magát semmiféle terrortól megfélemlíteni.

Franciaország meg fogja védeni az érdekeit.

De semmi szín alatt sem — esernyővel!

A temesi helytartóságban bezárták az összes baptista imaházakat

— Küldöttség Marta helytartónál —

Temesvár, jan. 17. A kormány legutóbbi rendelkezése értelmében a temesi helytartóság területén valamennyi baptista imaházat bezárták. Tegnap Paşcu Daniel és Molnár Károly prédikátorok vezetésével baptista küldöttség jelent meg Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt és átnyújtotta a baptisták emlékiratát. Az emlékirat hangsúlyozza, hogy a baptista egyház keresztényi felekezet, amely hatvan éve működik és harmincöt évvel ezelőtt hivatalosan is elismerték felekezetnek. A küldöttség vezetői ezután élőszóval is kérték a királyi helytartót, hogy imaházait nyithassák

ki. Marta Alexandru dr. királyi helytartó méltányos elintézkést ígért.

Belezuhan a vízzel telt árokba

Nagyvárad, jan. 17. — Az ügyészség jelentést kapott, hogy a biharmegyei Fegyverháza községben tragikus haláleset történt. Bocoi Gheorghe 80 éves agastyán vizet akart meríteni az utszéli árokba, de belezuhan az árokba és megfulladt.

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának erkölcsi alapja

Mesteri rádióbeszédében Armand Călinescu belügyminiszter meghatározta a „Nemzeti Ujjászületés Frontjának” szerepét — igyekezett kimutatni, hogy a „Nemzeti Ujjászületés Frontja” nem politikai párt a szó régi értelmében, hanem nemzeti mozgalom. A „Front” nem egy csoport érdekeit képviseli, vagy egy osztályt, hanem az állam és maga a nemzet kollektív érdekeit.

Ime új szavak — nemzetmentő szavak, a jövő reményeit keltők.

Igy tehát, az új szervezet szigorú politikai jelentőségén kívül, új szociális strukturából indul ki, új erkölcsi alapon, amely eddig ismeretlen volt társadalmunkban.

Milyen új eszmét hoz az szervezet?

Nem elemezzük a belügyminiszter által oly világosan kifejtett politikai elveket.

A nemzeti ujjáébredés etikai értelmét hámozzuk ki — az új vallás-erkölcsi alapot, amely politikai erkölcsünkben valóban forradalmi jelenség.

A nemzet megerősítése és fejlesztése úgy fizikai, mint erkölcsi viszonylatban az új rezsim parancsoló kötelezettsége volt. A veszély, a gyűlölet és a testvérek közötti széthúzás 12-ik órájában jött a kibékülési eszme — a szolidaritás eszméje a haza megvédésére.

A nemzet lelki forrásait a történelem mélyéből kivették és úgy értékelik, ahogy szükséges. A nemzeti méltóság és büszkeség érzése előre került lángbetűkkel, hogy kalauza legyen a polgároknak, akik az új szervezetben dolgozni akarnak.

Öfelsége ismételt hangsúlyozta, hogy a román legyen büszke román voltára, Armand Călinescu belügyminiszter is a nemzeti büszkeségről beszélt, mint az új rezsim szimbólumáról, az ország fejlesztési munkájának ébresztője.

Mily messze vagyunk az egykori utánzói betegségtől, amely szegyelet mindent, ami román volt, idegen mintákat és nyelveket utánzózott.

A „Nemzeti Ujjászületés Frontja” a keresztény hitre támaszkodik — mondta a szónok. Miután szellemi mozgalom, az életnek erkölcsi értékét és irányt akar adni. A valóságos érzés, az erények megbecsülése, olyan elemek, amelyek kialakíthatják a holnap polgárát.

Különös hangsúly van a család tiszteltetésén, mint a társadalom fontos sejtjén és a gyümölcsöző munkán, amit

minden polgárnak ki kell fejeznie.

Ez a munka-eszme sok keleti kényelemhez szokott politikust el fog ámitani.

Ime néhány alapvető eszme, amelyek az új politikai szervezet szellemi fegyelmét képezik. Kétséghatározatlan értékük miatt a szociális fejlődésben meghozzák a sikert és az igazi nemzeti ujjáéledést.

Bukarest, jan. 16. Az ország

összes banktisztviselő szervezeti vasárnap nagygyűlést tartottak Bukarestben. A gyűlésen felszólaltak Stancu Brădăceanu, a közírásvisezők egyesületének elnöke és Toni Kozoktatásügyi államtitkár, majd egyhangúlag elhatározták, hogy a köztisztviselők területileg belépnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába és az összes köztisztviselői egyesületeket céh-alapon szervezik át.

Héthavi fogházra ítélték

és nyomban letartóztatták Bordás István nagyváradai baptista prédikátort

Jelentettük, hogy a kolozsvári katonai törvényszék szombat délelőtt tárgyalta Bordás István volt nagyváradai baptista prédikátor ügyét, aki ellen azért indult eljárás, mert pár évvel ezelőtt résztvett egy Ujpesten tartott kongresszuson és ott — a vádirat szerint — azt

a kijelentést tette, hogy Romániában üldözik a kisebbségeket majd a gyűlés után elnékelte a Hiszekegyet.

Bordás a bíróság előtt azzal védekezett, hogy a vád bosszú műve és a baptista egyházközösség ellenzékének vezére jelentette őt fel.

Hétfő délelőtt 12 órakor hirdette ki a törvényszék elnöke a bíróság ítéletét, amelyben Bordást a vádiratban foglalt nemzetgyalázó kijelentések miatt bűnösnek találta és ezért hét havi fogházra ítélte. Bordást azonnal letartóztatták és beszállították a kolozsvári katonai törvényszék fogházába.

A temesvári tábla szerint

Kommunista perekben csak a hadbíróóság illetékes

Temesvár, január 17. Hét évvel ezelőtt a temesvári rendőrség eljárást indított több ifjumunkás ellen, akiket azzal vádoltak, hogy tiltott kommunista tevékenységet fejtettek ki és egy éjjel vörösrre festették a vasúti műhely falát. A vádlottak a katonai törvényszék elé kerültek, egy részük azonban nyomtalanul eltűnt és a hatóságok azóta sem tudták megtalálni őket. A katonai törvényszék távollétükben tárgyalta az ügyet és a jelen volt vádlottakkal együtt a következőket ítélte el hosszabb szabadságvesztésre: Gerő Gyula, Gálcsik Magda, Okrupecz Mária, Unterstein Anna, Kolumba Marcella, Florkievics István és Szatmári Dezső munkásokat.

Az ítélet ellen a vádlottak még annakidején illetékességi kifogást emeltek, mert szerintük ügyükben a polgári bíróságok voltak illetékesek. Annakidején a törvényszék, majd pedig a tábla is elutasította az illetékességi kifogást, míg végül a Semmitőszék visszaküldte az iratokat a táblához a felmerült jogi kérdés újabb elbírálására. A büntetőtábla tegnap foglalkozott ismét az ügygel. A védők arra hivatkoztak, hogy annakidején a katonai törvényszék illetéktelenül hozott ítéletet a kommunista perekben, amely a törvényszék, a polgári bíróságok hatáskörébe tartozott volna.

Ezenfelül a védők azt is kifogásolták, hogy a vádlottak annakidején a Marzescu-tör-

vénny értelmében lettek elítélve. Az új büntetőtörvénykönyv úgy intézkedik, hogy a folyamatban levő eljárásoknál az enyhébb törvényeket kell alkalmazni a jövőben a vádlottakkal szemben, ebben az esetben pedig a már érvényét veszített Marzescu-féle törvény kedvezőtlenebb a vádlottakra nézve, mint a jelenlegi rendtörvények. Mindezek alapján

a védők kérték a polgári bíróságok illetékességének kimondását.

A tábla hosszas tanácskozás után elutasította a védők érveit. A tábla megállapította, hogy államellenes perekben a katonai büntetőhatóságok illetékesek és annakidején is helyesen állapították meg az illetékességet a katonai törvényszék javára.

Január 25-én lezárjuk az ajándéktárgyak kiadását

Ezúton közöljük azon olvasóinkkal, akik a karácsonyi ajándékkciónkon valamilyen ajándéktárgyat nyertek, hogy az őket megillető ajándékot legkésőbb

e hó 25-ig okvetlenül vegyék át,

mert későbbi jelentkezéseket figyelembe nem vehetünk. Vidéki megbízottainkat felkérjük, hogy az igazolójegyeket a nyelőről olvasóktól összeszedvén hozzák sürgősen küldjék be, — mert 25-ike után semmiféle jelentkezéseket nem fogadunk el.

1939. évi előjegyzési és zsebnaptárak

legnagyobb választékban kaphatók a Pásztor Ede cégnél Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul No. 4.

Tudnivalók a kisiparosok és kiskereskedők adóvallomásának kitöltéséről

Január 31-ig kell beadni az adóvallomásokat

Megírtuk, hogy a pénzügyminiszter elrendelte az adóvallomások beadását. A rendelkezés szerint a folyó évben minden — patenta fixa szerinti adózó — kisiparos és kiskereskedő adóvallomást köteles beadni, mivel a folyó évi adó kivetések során új patenta fixa osztályozások lesznek.

Az adóvallomások az üzleti könyvek adatai szerint készítendőek el, tehát minden kisiparos és kiskereskedő az összes üzleteiről szóló tételeket 1938. december 31-ig könyvelje, vagy könyveltesse be az üzleti könyveibe, ugyanakkor pedig készítse el a leltárkönyvében az 1938. december 31-i lejáratot is. A bekönyveléssel kapcsolatban időrendben gyűjtse össze a bevételivel kapcsolatos nyugta- és számlakönyveket, gondosan figyelve arra, hogy a számlamásolatokon (cotor) a számlabélyegek szelvényei pontosan be legyenek ragasztva és a bélyegzővel átütve (megsemmisítve). A könyvelt kiadási tételeivel kapcsolatban pedig időrendben legyenek összegyűjtve a kapott számlák és nyugták. Minden beérkezett nyersanyag, vagy árutételről — ha az összeg 99 leinél nagyobb — bélyegzett nyugtát, vagy számlát követelni a pénzügyi közegek. A 99 leinél kisebb összegű nyugtakra bélyeg nem kell. — Ugyanígy nem kell bélyegzett írás az alkalmazottak és munkásoknak kifizetett fizetésekről és bérekről sem, mivel ezen nyugták bélyegait a 4—8 százalékos adókönyvbe kellett ragasztani. Nem kell bélyegzett írás a közhaláságoknak kifizetett adó- és más tételekről, bármilyen bélyegvásárlásról stb.

A bejegyzett tételeket azután csoportosítani kell, hogy az adóvallomásban követelt alább felsorolt tételeket fel lehessen tüntetni. Ha a kisiparos és kiskereskedő üzleti könyveit 1937. decemberéig illetékeztette, úgy az 1938. év adatait kell csoportosítani, ha pedig csak 1938. április 1. óta könyvel, úgy 1938. április 1—1938. december 31. közötti üzleti forgalmat is fel kell tüntetni az adóvallomásban és ezt arányosítani kell az egész 1938. évre.

A fentiek alapján az adóvallomásba a következőket kell beírni:

1. A cég neve, aszerint, hogy hogyan van bejegyezve, ha társas cég, ezt külön fel kell tüntetni (például societatea in nume colectiv, vagy societatea comandita).

2. A cég pontos lakhelye, vagyis ahol a központi üzlet, vagy központi üzlet...

kívül — ha vannak — fel kell tüntetni a fiók helyét és címét is.

3. A cégtulajdonos állampolgársága.

4. A tulajdonos családi állapota.

5. Az 1938. évi bruttó forgalma. Ezzel kapcsolatban külön be kell írni, hogy mennyi volt a bruttó forgalom az 1938. év 12 hónapjában és külön beírni (az üzleti könyvek alapján), hogy mennyi volt a bruttó forgalom az 1938. év ama hónapjaiban, amely hónapokról üzleti könyveket vezetett.

6. Az 1938. évi netto haszon (mind a tizenkét hónapról), (ez lesz adóalap).

7. A kiadások részletezésével kapcsolatban fel kell tüntetni a lakbért, külön az üzletről, műhelyről, vagy üzletről és külön a cégtulajdonos lakásáról. Ez utóbbival kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy abban a cégtulajdonos kisiparos, kiskereskedő és családja lakik és hány szobából áll. Ha a cégtulajdonos a saját házában lakik, úgy meg

kell ezt a tényt is említeni.

8. A kiadások között még a következő tételeket kell feljegyezni:

a) hány segédje és tanulója van és azoknak az 1938. év folyamán mennyi fizetést vagy bért fizetett ki. Ennek a tételnek egyezni kell azzal a tétellel, amely után az 1938. év folyamán 4—8 százalékos adót fizettek.

b) mennyi nyersanyagot dolgozott fel az 1938. év folyamán, a kiskereskedő pedig mennyi árut adott el az 1938. évben,

c) mennyi állami adót, mennyi községi taxát, betegsegélyzői díjat fizetett ki. Ez utóbbival kapcsolatban csak az az 50 százalék szerepeltethető, amelyet a kisiparos és kiskereskedő az alkalmazottai után a sajátjából köteles fizetni. Ha a kisiparos önmaga is tagja volt a betegsegélyzőnek, úgy az önmagáért fizetett betegsegélyzői díjat is feltehető, mivel ez is adómentes költség.

d) mennyi kamatot fizetett és mely bankoknak.

e) minden más költségek, amelyekről számlája van és azon egyes tételek végösszeget, amelyek 99 leinél kisebbek.

A fenti tételek külön-külön csoportosítva, egy-egy összegben szerepeltetendők az adóvallomásban.

Aki nem ad be ilyen részletes adóvallomást, vagy az üzleti könyveit 1938. december 31-ig nem vezette, annak adóját becslésszerűen állapítják meg és mellőzik a könyvek adatait. Ezen kívül megbírságot is kifizet.

Az adóvallomásokat egyszerű fehérpapíron, másolattal, kell elkészíteni, bélyeget azonban nem kell rátenni. Az adóvallomás az illetékes adóhivatalnál adandó be, amelyről az adóhivatal elismervényt (adeverinta-t) köteles adni.

1939. február 1-től kezdve az adókielégítettség tagjai kimennek az adófizető kisiparos és kiskereskedő üzletébe és műhelyébe és az adóvallomásban feltüntetett adatok igazolását követelik.

Mindezekről jegyzeteket készítenek és az adótárgyalás előkészítésére felhasználják.

Mivel a Patenta fixa szerinti adózók adóit a folyó évben három évre (1939, 1940. és 1941. évekre) vetik ki, nagyon fontos, hogy az adóvallomást pontosan kitöltve, január 31-ig adja be.

Befeküdt szalmakazalba és várta a halált

Egy széplaki szombatos-gazda különös öngyilkossági kísérlete

Nagyvárad, jan. 17. Különös módon akart véget vetni életének Jakab Lajos berettyószéplaki szombatos földműves. Csak a családja nem követte Jakab valószínű meggyőződését és káracsosonként sértést akart vágni.

Jakab azonban meggyőződéses szombatos létére nem akart sértést enni és vitába keveredett családjával. Amikor látta, hogy nem hallgatnak rá, elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Kiment a falu szélére, befeküdt egy szalmakazalba

és négy napon keresztül étlen-szomjan várta a halált. A negyedik napon találtak rá eszméletlen állapotban és hazavitték. A gondos orvosi kezelés valószínűleg meg fogja menteni.

VI. György király a legnagyobb takarékoskosságot irta elő amerikai utjára

Légháritó ágyu helyén -- teázó szalon

London, jan. 17. Angliában nemcsak jelszó a takarékoskosság, hanem meg is valósítják azt. Maga VI. György angol király jár elő jó példával éppen amerikai utjának előkészítése terén. Igaz, hogy még néhány hónap van hátra az Egyesült Államokba és a Kanadába tervezett utazás időpontjától, de ennek ellenére az előkészületeket csaknem teljesen befejezték.

Az angol királyi pár az Oceánban a Repulse hadihajón hajózik át. A hadihajón, amely jelenleg a portsmouthi arzenálban van, bizonyos átalakításokat hajtott végre, hogy a ki-

rályi vendégek szállítására alkalmassá tegyék. Ezeket az átalakításokat VI. György angol király kívánságára a legszerűnyebbet keretük között végzik, mert Anglia uralkodója kiadta a rendeletet, hogy az amerikai utnak minél kevesebbe kell kerülnie.

Az átalakítási munkálatok folyamán először is leszerelték a hadihajóról a három légvédelmi ágyut. A hajó kapitányának szolgálati szobáját szalonná alakították át, míg a kapitány eddigi ebédlője a királyi pár ebédlője lesz. Felállítanak azonkívül a hadihajón néhány soronkívüli fürdőszobát is.

Az amerikai hajóut körülbelül két hétig tart és ezalatt az idő alatt a királyi pár nem élvez nagyobb kényelmet, mint amilyen minden angol polgári villának kijár. Az egyetlen fényűzési cikk egy zongora lesz, amelyet a szalonban Erzsébet királyné számára állítanak fel.

A három légháritó ágyu helyén teázó szalont állítanak fel, ez lesz a hajón a legényesebb változás. A butorokat a királyi yachtról hozzák át a hajóra, hogy ilyenképpen itt is elkerüljék a felesleges kiadásokat.

Az ügyész kérésére halasztották el dr. Böszörményi Emil gyilkosainak tárgyalását

Pótvizsgálatot rendelt el a katonai törvényszék

Kolozsvár, jan. 17. Jelentették, hogy dr. Böszörményi Emil gyilkosának, Andor Nicolae 16-ára, hétfőre kitűzött perében a beidézett tanúktól az állomás pénztáránál elkobozták a vasuti ingyenjegyet és közölték velük, hogy a tárgyalást elhalasztják.

Kolozsvári jelentés szerint a katonai törvényszék Negulescu Dumitru ezredes elnöklete alatt hétfőn megkezdte Andor Nicolae ügyének tárgyalását.

A vádat Mejianu Simon ör-

nagy, katonai ügyész képviselte. Az ügyész a tárgyalás megnyitása után kérte, hogy halasszák el a tárgyalást és pótvizsgálatot rendeljenek el, mert az első vizsgálat — amelyet még a polgári vizsgálóbíró vezetett le Nagyváradon, nem terjedt ki a gyilkosság politikai hátterére.

A katonai törvényszék tekintettel arra, hogy Comjec még nem került a hatóságok kezére, a másik két vádlott ügyé-

nek előzetes vizsgálata pedig befejeződött, úgy döntött, hogy az ügy mihamarabbi letárgyalásának érdekében az Andor és Pop Ioan perét különválasztja és jelenleg csak velük foglalkozik. Giurgiu János dr. és Traian Rebreanu dr. védőügyvédek a tárgyalás megtartását kérték. A katonai törvényszék határozathozatalra vonult vissza és úgy döntött, hogy a tárgyalást hivatalból kitűzendő időpontra halasztja.

Február 27-én az alkotmány évfordulóján munkaszünet

Már a múlt csütendően elhatározták, hogy február 27-én, az alkotmány életbelépésének napján nemzeti ünnep lesz. Ezen a napon teljes vasárnapi munkaszünet lesz. Bucarestben és a királyi helytartóságok székhelyein nagy ünnepségeket rendeznek.

Francu szabadlábban

Kolozsvár, jan. 17. Francu Antoniu egyetemi hallgatót, akit a Stefanescu-Goanga egyetemi rektor elleni merénylettel gyanúsítottak, miután bebizonyosodott, hogy a merényletben nem volt része, szabadlábba helyezték.

Hátfáját! Diana sósborszesz bedörzsölés meglepő, milyen gyorsan hat.

A kötelesség teljesítő fűtő tragédiája a kolozsvár-nagyvárad-i vonaton

Kolozsvár, jan. 17. Sulyos szerencsétlenség történt szombat a Nagyvárad-Kolozsvár közötti vasutvonalon. Crisan Filon 32 éves fűtő Sztána állomás közelében mélyen kihalált a mozdonyból, hogy megnézze, mi okozza a szokatlai csikorgó zajt a szeneskocsi szerelvényen. Abban a pillanatban, amikor visszahúzódott, fejét az egyik vasuti töltés mentén levő faágba ütötte és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy vérző arccal, eszméletlenül esett össze a fék mellett. A kolozsvári állomásra való megérkezésekor a mozdonyvezető azonnal jelentést tett a súlyos szerencsétlenségről az állomásfőnökségnek. A még mindig eszméletlen állapotban levő fűtőt a mentők beszállították a sebészeti klinikára, ahol megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen vasutas koponyaalapi törést szenvedett. Crisan Filon állapota reménytelen.

Időjárás

Változó felhőzet, éjszeli fagy. A hőmérséklet kissé csökken.

Veszek
Ócska ólmo!
Cím a kiadóban

Megmarad a nagyvárad-i vasuti alfelügyelőség - megszűnik a szatmári

Nyolc vasuti felügyelőségre osztották az országot

Bucuresti, jan. 17. A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy az ország vasuthálózatát nyolc forgalmi, vontatási és karbantartási felügyelőségre osztja fel. Mindössze két alfel-

ügyelőséget tartanak fenn: a nagyvárad-i, amely a kolozsvári felügyelőségnek és a kisen-nevit, amely a iasii felügyelőségnek lesz alárendelve. A felügyelőségek beosztása a következő:

1. Bucuresti, 2. Galaji, 3. Craiova, 4. Brassó, 5. Temesvár, 6. Kolozsvár, 7. Iasi, 8. Csernovic.

Ujabb halálos robbanás Ploestiben

A kiáradó gáz egy munkást megölt, 2 haldoklik

Ploesti, jan. 17. Borzalmas szerencsétlenség történt ma reggel Ploestiben. A Popa Farcas és a Cantacuzino uccák kereszteződésénél az „Unirea” vállalat gázcsővezetéke felrob-

bant, mialatt egy munkáscsapat a vezetékek közelében javítási munkálatokat végzett. A csővezetékéből kiáradó gáz a közelben tartózkodó munkások közül számosat megmérgezett.

Egy Pimenie nevű munkás azonnal meghalt, másik kettőt haldokolva szállították kórházba. Rövid időn belül ez a negyedik robbanás, amelyet Ploestiben a gázvezetékek idéztek elő.

A Wagon Lits-ben vásárolt sorsjeggyel

Várad-i színésznő nyerte a januári húzás egymilliós nyereményét

Csütörtökön vagy pénteken tizetik ki a nyereményt

Az osztálysorsjáték január 15-i húzásán ismét Nagyváradra mosolygott a szerencse. A Wagon Lits sorsjegyei közül — amelyek már annyi szerencsét hoztak a vásárlóikra — ismét többet kihúztak és a 9024 számú sorsjegy egy millió lejt nyert. A nyeremény olyasvalakit ért, aki — mint általában a sorsjeggyel játszó emberek nagy többsége, alaposan „rá is van szorulva” a szerencsés váratlan látogatására. Bizonyára akkor kopogtat mikor már a gond belül van az ajtón. Munkatársunk megérdeklődte a Wagon Lits-nél, hogy ki a szerencsés nyerő és mikor fizetik ki a nyereményt. Kérdésünkre a következő választ kaptuk:

— Az egymilliós nyereményt csakugyan nálunk húzták ki. A szerencsés sorsjegy száma 9024 és itt adjuk el Nagyváradon. Hogy ki a szerencsés nyerő, azt nincs jogunk elárulni, mert jelenleg nem tartózkodik idehaza, s előbb beleegyezését kell hogy adja ahhoz, hogy neve nyilvánosságra kerüljön. Mikor a nyeremények számait bukaresti központunk közölte, — azonnal értesítettük nagyvárad-i lakásán a nyerő felet, de azt a felvilágosítást kaptuk, hogy nem tartózkodik Nagyváradon. Meg is kaptuk jelenlegi címét, ahova szintén leküldöttük az értesítést. Így remény van arra, hogy már csütörtökön vagy péntek-

ken itthon lesz.

— Egyelőre tehát csak annyit árulhatunk el, hogy a szerencsés ügyfél M. B. színésznő, aki jelenleg turán van. A nyeremény kifizetése csütörtökön vagy pénteken fog megtörténni, közjegyző jelenlétében, nyilvánosan.

Megmérgezte magát egy nyelvtanár és felesége Bukarestben

Bucuresti, jan. 17. Francisc Jeremiás 34 éves francia tanár és 31 éves felesége szomnálnal megmérgezték magukat, nyomoruk miatt. Mindkettőt haldokolva szállították kórház-

ba. Két bucsulevelet hagytak hátra rokonaikhoz: egyet magyar, egyet pedig német nyelven és azt írják, hogy nem bírják tovább az életet.

Hamis nyomon

— Regény — 13

— Nem. Selkirk csak kisért te belőle a vallomást... A részleteket magam sem igen tudom, mert egészen zavaros a fejem. Amikor Bristowe-val a brightoni állomásra értünk, föl hívtam telefonon Joant, hogy megmondjam, jól vagy már és tőle tudom a dolgot. Erre Bristoweval a Parnassusba rohattunk és visszahoztuk Joant... Akarsz vele beszélni? Igazán csodamódra menekült meg.

— Igen. Megmenekült. Ó, alig tudom elhinni, hogy minden jóra fordult. De... Led-way élt, amikor mi megesküd-tünk és... Joan...

— Nem fogja jobban bántani Joant sem, mint bennünket — nyugtatta meg Hallett a ne-jét. — A mi házasságunk érvényes, amíg a bíróság az ellenkezőjét ki nem mondja. Ez pedig immár lehetetlen.

— Drágám, ne beszélj most nekem bíróságról... beszélj szerelemről — mondta Mrs. Hallett. És, amikor férje gyöngéden megölelte, elszállt emlékéből a sötét múlt és szívében ismét fölébredt a szerelem boldogsága.

A ház előtt Joan és Ray sétáltak a kertben a csillagos ég alatt, várva, hogy Hallett föl-hívja anyjához a leányát.

— Nem fázik? — kérdezte Ray.

— Nem, köszönöm. Szegény Selkirkre gondoltam. Neki kö-zönhetünk mindent.

— Igen. Akárhová megy is Selkirk, érintkezésben mara-dunk vele. De Cornboise, az az embertelen vadállat...

Ray zavartan hallgatott el.

— Bocsásson meg, Joan. Nem lett volna szabad meg-jegyzést tennem rá.

— Miért mentegedezik? — felelte Joan. — Nem tagadom, hogy éreztem valamit iránta. Csiszolt, művelt, kiegyensúlyo-zott és érett ember volt és ha nem derült volna ki róla sem-mi, tovább kedveltem volna — amíg arra nem került volna a sor, hogy hozzáméjék. Így azonban csodás a megmenekü-lésem, nem tagadom.

— Örülök, hogy ezt mondja — szólt Ray ünnepélyesen. — De azért kötelességem tiszte-letben tartani azt a tényt, hogy ő maga férje volt.

— Már megint a szalónbe-széd — mondta Joan és e pil-lanatban mindkettőjüknek eszébe jutott, mit néhány hét-tel ezelőtt itt beszéltek. Fe-szélyeztettnék érezték magukat Végül Ray szüntette meg e feszültséget és összerezzen-tette Joant váratlan szavaival.

— A maga anyja ma dél-től ismét fölajánlotta nekem az örökséget... a March va-gyonát... Nem akartam izgat-ni a tiltakozással, de maga bizonyára megért, hogy nem nyulhatok ennek a gyilkosnak és zsarolónak a pénzéhez.

(Folytatjuk)

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden to-vábbi szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Meg-jelenik mindennap.

POSTA

Fényképek

nagyon olcsón és nagyon jól szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élethű nagytasok

Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Vincellér 1-ére kerestetik. Ulmann, Alexandri 44. Jelent-kezni délelőtt. 174

Megbízható újságírókat jó keresettel felvesszünk Hegyköz-ujlak, Száldobágy, Csátár, to-vábbá Szalárd, Hodos és Szent Imre községek részére. Jelent-kezni a kiadói hivatalban.

VÉTEL-ELADAS

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Makulatura újságpapír kap-ható kis és nagy mennyiség-ben Pásztor Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

Gazdálkodásra alkalmas ház sörgyárral szemben eladó. Se-leus 289. szám. 158

Eladó 2 jókarban levő férfi-öltöny. Cheul Venetia 81. — Nyulas. 146

Eladó teljesen új 50-es, 100-as légfűtő és csibeköltőgép, to-vábbá 300-as, 500-as műanya. Kühne gyártmányok. Oradea, Str. Franceză 12. 42

Jókarban szobabutor hár-mas szekrénnel eladó. Colo-nia Iosia 53/32. 164

Háztulajdonosok figyelmébe. Lakó-bejelentő nyomtatványok a pénzügyhöz (Declaratio) kap-hatók Pásztor Ede cégnél, Pia-ța Mihai Viteazul 4.

KULONFELE

Konkurrenciamentes vállal-kozáshoz társat keresek 20.000 leivel. Mojlilor 37. Borbély. 173

Két villamos közzé szorult az autótaxi

Az utasok életveszélyesen megsebesültek

Bucuresti, jan. 17. Tegnap este 7 órakor rendkívül súlyos közlekedési baleset történt a Dudesti-uton, a Ciocanul isko-la előtt. A 11251. számú bucu-restii autótaxi, amely közepes sebességgel a város felől jött, ki akarta kerülni az előtte ha-ladó villamost. A vezető sze-rencsétlenségére ugyanekkor jött vele szembe a mellette le-

vő sineken az ellenvillamos. A gépkocsi a két villamos közzé került és ugyszólván darabok-ra morzsolódott. A bennülő utasok, Ciobotaru mérnök, fe-leisége és kislányuk, Lori, élet-veszélyes sérüléseket szenved-tek. A vezető, a véletlen cso-dája folytán, nem sebesült meg. A súlyosan sérült utaso-kat kórházba szállították.

Hamis bukás miatt vád alá helyezték Petríngenariu professzort

EMLÉKSZUNK JÓL szé-les karimájú kalapjára, öblös hangjára, emlékszünk Petríngenariu Motiu cipész-„professzor” urra, aki úgy lett professzor, hogy könyvet adott ki a lábbeli-készítés lu-tományáról. A Motiu nevet is saját maga ragasztotta magya-rul pelrepszelymet jelentő ne-véhez, mert a „professzor ur” soha életében nem volt igazi móc. De azért felfújta magát a „mócok védelmezőjének” és amikor a különböző váro-sokban alapított cipész-szövet-kezetei levitézlettek, Petrínge-nariu néhány kifosztott, meg-kopasztott iparos hátrahagyá-

sával másutt ütötte fel sátorfá-ját. Amikor a kormányok behatóbban kezdtek foglalko-zni a móc-kérdéssel, a profes-szor ur egymás után alapítot-ta a móc bankokat és szövet-kezeteit. Még a fővárosban is nyílt a Bibescu Voda-utca 19. számú házban egy ilyen szövetkezet, „Mócok beszerzé-si szövetkezte” címen. Pet-ríngenariu különösen eleinte kereste is a szövetkezetet és a naiv bukarestiek, akik üzleti érintkezésbe léptek vele, azt hitték, hogy a mócokon segí-fenek, nem pedig a professzor ur ekkéni kis üzleteit segítik elő. Min minden Petríngenariu-féle szövetkezetek nem is szentesen ennek is csúszni látszott. Az illovi törvényszék el-mondotta a csődöt, miután azonban a csődbíró még gya-nusnak találta az ügyet, az íratokat áttette az ügyész-hez, amely család bukás cí-mén vádat emelt a professzor ur ellen, aki ki tudja milyen várost szerencsétlenné azóta nemzet- és gazdaság menő ötleteivel.

20 kilós jégtömb esett egy kisfiu fejére

20 kilós jégtömb esett egy kisfiu fejére

Bucuresti, jan. 17. Egyes háztulajdonosok vétkes köny-nelműsége, hogy házuk fede-lét elmulasztották megtisztít-tatni a rájuk ragadott jégké-regtől súlyos szerncsétlenséget idézett elő tegnap Bucuresti-ben. Ignat Popper 10 éves kis fiu, Armand Popper bucuresti mérnök fia, tegnap a Mosilor ucca 134. számú ház előtt ha-ladt el, amikor a ház tetejéről mintegy 20 kilogram súlyu jég tömb esett a fejére. A kis gyer-mek súlyos koponyasérülést szenvedett.

— Influenzajárvány dühöng ország-szerte. Influenzás beteg-nek Diana sósborszesz bedör-zsülés valósgos megváltás.

Rádió műsor

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvo-si tanácsok, 13: Időjelzés, idő-járás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben sporthi-rek adása. 13.40: Gramofonle-mezek. 14.15: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez?k. 15: Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekek. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Hangverseny. 19.40 Énekhatos. 20 Felolvasás. 20.20 Vendéglo-i zene. 21 Hangversenyismerte-tés. 21.15 Filharmonikus hang-verseny. 23 Hírek. 23.15 Gra-mofonlemez. Majd hírek köz-vetítése külföldre német és francia nyelven. Utána közle-mények.

BUDAPEST. 7.45 Torna. — Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Fel-clvasás. 12.10 Vizjelzőszolgá-lat. 13 Déli harangszó. 13.10 Balafajkzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Beszkárt-zene. 15.35 Hírek. 17.15 Előadás. 17.45 Pontos idő-jelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Tánclemez. 19 Felolvasás. 19.30 Hegedűszámok. 20.05 Hi-rek. 20.20 Cigányzene. 21.10 Operettközvetítés a Városi Színházból. 22.20 Hírek. 23.35 Időjárásjelentés. 24.25 Cigány-zene. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDF CÉGNEL ORADEA PIATA MIHAI VITEAZUL 4